

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Djurens biologi

Tema: Etologi och djurs beteende

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskap och förståelse för djurens beteende, etologiska grundbegrepp samt hur domesticering påverkar djurens naturliga beteende.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla olika djurslags naturliga miljö och naturliga beteende, etologiska grundbegrepp som stimuli, rangordning och flockbeteende, samt domesticeringens inverkan på olika djurslag.

Kunskapskrav

Eleven redogör utförligt och nyanserat för djurens naturliga beteende och förklarar orsaker till avvikande beteenden. Eleven kan också redogöra för djurens näringsbehov, matsmältning och biologisk struktur i anslutning till djurens beteenden.

Prov

Faktafrågor

1. Vilket etologiskt grundbegrepp beskriver djurens rangordning?

- A) Stimuli
- B) ****Rangordning****
- C) Flockbeteende
- D) Domesticering

2. Vad är domesticering?

- A) En process där djur lever i naturen
- B) ****En process där vilda djur avlats för att leva med människor****
- C) En form av djurhållning utan människor
- D) En metod för att försvara sig mot rovdjur

3. Vilket av följande är ett exempel på flockbeteende?

- A) Djur som jagar ensamma
- B) ****Djur som rör sig tillsammans i grupper****
- C) Djur som bygger bo ensamma

- D) Djur som vägrar interagera med andra
4. Vilket stimuli kan påverka djurs födosöksbeteende?
- A) **Foder**
 - B) Rop från andra djur
 - C) Olika temperaturer i miljön
 - D) Ljusförändringar
5. Vad innebär rangordning i en djurgrupp?
- A) **En social struktur där vissa djur är dominanta över andra**
 - B) Djur som alltid är aggressiva mot varandra
 - C) En ordning av djur efter storlek enbart
 - D) Inga regler kring interaktioner bland djur
6. Vad kan ett stimuli vara för en hönsflock?
- A) **Ljudet av foder som skramlar**
 - B) Störningar i omgivningen
 - C) Vattnet i en skål
 - D) En annan hönas fjädrar
7. Hur påverkar domesticeringen djurens beteende?
- A) De blir mer aggressiva
 - B) De slutar interagera med människor
 - C) **De förändrar sina beteendemönster för att passa människors behov**
 - D) De återgår till sina vilda instinkter
8. Vad beskriver termen "etologi"?
- A) En vetenskap om växters beteende
 - B) **En vetenskap om djurs beteende**
 - C) En övergripande term för alla biologiska studier
 - D) En metod för djurhållning
9. Vad kan påverka djurs dalande beteende?
- A) Temperaturen
 - B) **Miljön de lever i och stimuli de utsätts för**
 - C) Matens kvalitet
 - D) Antalet djur i gruppen
10. Vilket av följande djur är ett exempel på ett domesticerat djur?
- A) Varg
 - B) **Hund**
 - C) Leopard
 - D) Rådjur
11. Vilka faktorer kan påverka flockbeteende?
- A) **Olika djurs sociala hierarki**
 - B) Typ av föda
 - C) Miljöns temperatur
 - D) Ljusets styrka
12. Vad menas med begreppet stimuli?
- A) Djurens instinkter
 - B) **Yttre faktorer som påverkar djurs beteende**
 - C) Djurens livsmiljö
 - D) Djurs kommunikation med varandra
13. Vilket av följande påstående stämmer?
- A) Flockbeteenden sker endast i vilda populationer

- B) ****Flockbeteenden kan observeras i både vilda och domesticerade djur****
 - C) Flockbeteende är inte viktigt för överlevnad
 - D) Djur som är ensam är alltid mer lyckliga
14. Hur kan eleverna tillämpa sina observationsfärdigheter?
- A) Genom att bara läsa om djur
 - B) ****Genom att observera djurens beteenden och koppla det till teoretiska begrepp****
 - C) Genom att spela videospel
 - D) Genom att bara diskutera med varandra
15. Vad innebär begreppet etologiska grundbegrepp?
- A) Begrepp som kopplas till biologisk mångfald
 - B) ****Grundläggande termer inom studiet av djurs beteende****
 - C) En specifik metod för att studera växter
 - D) En typ av djurskyddsregler

Resonerande frågor

1. Diskutera hur domesticeringen kan förändra ett djurs beteende. Denna fråga syftar till att eleverna ska reflektera över och förklara komplexiteten i domesticeringens påverkan på djurs beteende.
2. Beskriv och analysera ett etologiskt studium. Här ges eleverna möjlighet att visa på sin förståelse för metodik inom etologi och praktiskt tillämpa sina kunskaper.
3. Jämför och kontrastera vilda och domesticerade djurs beteenden. Genom denna fråga kan elever formulera djupare insikter kring betingning och livsvillkor.
4. Förklara betydelsen av stimuli i djurs beteende och ge exempel från verkligheten. Denna fråga uppmuntrar eleverna att koppla teori till praktiska exempel.
5. Resonerar kring djurens sociala strukturer och deras betydelse för överlevnad. Eleverna får möjlighet att utforska och beskriva komplexiteten i social interaktion.
6. Hur kan förståelsen av etologiska begrepp tillämpas i djurskydd? Denna frågeställning visar hur kunskap kan användas för att förbättra djurs livsmiljö och hälsa.
7. Diskutera vikten av observationer i etologiska studier. Genom denna fråga får eleverna reflektera över metodernas betydelse i forskning.
8. Hur kan förståelse av rangordning påverka djurhållning? Eleverna ges möjlighet att formulera tankar kring praktiska tillämpningar av teoretisk kunskap.

Bedömning

Provet bedöms med totalt 30 poäng, där faktafrågorna ger 1 poäng vardera och resonerande frågor ger upp till 4 poäng vardera.

För att uppnå betyg E krävs minst 8 poäng, för betyg C krävs 12 poäng varav minst 3 poäng från resonerande frågor, och för betyg A krävs 18 poäng varav minst 5 poäng från resonerande frågor.